

Milan Dekleva
IN DARWINU ZADRHTI ROKA
(Rapsodija *Coleoptera*)

I

Kako postaneš hrošček

Kako postaneš hrošček?

Podrta drevesa brstijo. V njih brsti spomin.

Spomin dreves je dolg, ob njem je naš spomin
minljiva senca.

Drevesa so drevaki časa. Čas skozi krošnje pada
kot navpičen slap.

Prši svetloba.

Drevesa, čolni časa.

Svetloba prši.

Svetlo prši.

Človek se je umaknil in le še opreza. Boji se
velikih stvari.

Boji se, da so podrta drevesa simbol.

Brstenje v smrti?

Kako naj smrt brsti?

Je torej v smrti živ spomin življenja?

Drevesa, ladje časa.

Kako daleč so pripotovale, jedle svetlobo,
spale v svetlobi.

Kaj pa hrošček? Kdo je v tej pesmi pozabil na hroščka?

Banalnost zla

Svetloba prši.
Nekaj sedi v poltemi za računalniškim
zaslonom. Najbrž človek.

V steni škrta Kierkegaardova proteza.
Ladje časa so obšle osojne globeli osamljenosti,
polne otrok.
Družbena razveza ni prinesla odrešitve.
Banalnost zla v Jeruzalemu so pozlatili in zdaj
slepi občudovalce templjev.

Svet vrvi od naše nezadostnosti. Kako
postaneš hrošček?
Nezadostnost. Kje je njen začetek? Morda tamle,
za vogalom.

Na hiši, nič več kmečki, a še ne meščanski, se kruši omet.
Gleznji pritličja zaudarjajo po pasji scalini.
V bifeju godrnjajo novoselci, njihove brade spominjajo na
bosanske griče.
Še je vojna.
Namesto zla ugaša naš spomin na mrtve žrtve.
Pomlad prihaja in z njo mravlje. Zakristija duše
je razbolela od modrine. Že ...

Že smola hrepenenja nam mezi čez popek na trikotnik
biti.

Je tam ljubezen?

Rdeči nageljček, bela kostka dušina

Kot vsaka opna ima tišina dve površini,
ki se dotikata dveh svetov.

Vsi smo na drugi strani.

Na prvi je krik.

Tam, kjer v čas vibrira le izpoved zloma,
je kri.

Je nageljček rdeči, je bela kostka dušina.

Krvavi krik na črnih zvezdah valček pleše,
ko se nevrnska nitka v živcu v nič scetra.

Od tam prihaja temna slast k človeku,
od tam prihaja lep, prelep izpev,
oblikovan kot dojka ali renesančna kupola.

Ste slišali kričati hroščka?

Vse, kar dojamemo, je nemo mirovanje kril,
ki mu je smisel za letenje vzela gravitacija.

Ampak takrat je hrošček že Evridika.

Srh (zrak, zrak)

Na koncu slepe ulice je velika avtomatska varovalka.

V temi je hudo, a le dokler se potniki prerivajo in čebljajo o zadnjih vtisih.

Smisel se premika in strelci postajajo brezbrizni.

Sedijo v požgani travi in razmišljajo o francoskih sobaricah.

Če je svet enačba, je vse odvisno od smeri vetra. Štejejo le zadetki.

Kar ve tudi hrošček.

Ampak kako postaneš hrošček?

Ni dovolj, da se ponesrečiš in okrog tebe frčijo potrgani sklepi in pločevina z mikrovezji.

Ni dovolj, da izgubiš ljubezen, se kot duh klatiš po smetiščih in kričiš: O, preteklost!

Kako lepa si, ker sem te zamudil.

Dlje od Vikersunda ni mogoče poleteti, možno pa je napisati daljšo elegijo (s korono nad umetniških vtisom).

Čutiti srh, čutiti srh (zrak, zrak), čutiti odpor snovi, ki je osnova vzgona.

Zrcalo

jezero
mesec je nad njim
nad njim okvir ozvezdja
še više prag verjetnosti
neznano vdihnjeno v
najbližje
najbližje
izdihnjeno pred
pragom verjetnosti
pod okvirom ozvezdja
še nižje mesec
pod njim je
jezero

med jezerom in mesecem droben hrošček
ki je že davno
odletel

6

O, pomlad!

Nemiren zrak. Vzhodnik je nevaren,
ker ga delajo Mongoli. To ve vsak hrošček.
Nemirna spolovila. Vrtijo se kot
pred očmi otrok kalejdoskop.
Med hiše razmetani vonji so za pse
sidrišča biti.
Skozi čigav obraz potujejo nevtrini prazačetka,
da lahko reče o, pomlad?

Predesetinacija v kvantnem polju

Brezbrižnost nas boli, pomisli hrošček,

ker tega, kar ne mine, enostavno ni,
zato nas v vsem določa.

8

V središču demokracije

Jaz vem, kaj je Razsvetljeni.
Piskanje v levem ušesu,
nekje v ozvezdju Vola.
Ker glava nima središča
in tudi koti so vprašljivi.

Kaj pa ti, hrošček?
Je tvoj let večni zdaj,
od pomladnega sonca do ptičjega kljuna?

To je drama, to je hitrost, o kateri je sanjal
tekač Ahil pred Trojo.

Dokler ne razvijemo preproge življenja
s strašnim elanom, ki po pavje šopiri nesmisel,
je nepotrebno razglablјati o temni snovi demokracije.

Koda

Vse je v izpevu.

Nenadoma hušknejo skozi čelo srditi boj zasnutja,
v svetlobi etike vprašljiv prestiž rasti
in božji mir, s katerim Shakespeare
češe svoje maščevalce.

Naenkrat so v daljavi, potopljeni v meglo časa,
ki se kar širi in razblinja kot spomin, v privid in nič.

Vse je v izpevu,
nestrpnost in sočutje
brstita na čistini smrti.

Drhtenje in dehtenje.

Pred vsem pa negotovost:
za vsak korak, za rožo, ki veni in nerazumno
vztraja.

Sočutje za nemoč, za jezik, ki je le še zven
odsotnosti. Kam pa naj kaže prst v praznini?

Kaj dela hrošček s kapljo rose?

Preveč za žejo, preveč za teorijo strun, preveč za sen.

10

*V čast Wilhelmu Albertu Włodzimierzu
Apollinarisu Von Kostrowitzkemu*

V sončnem jutru ima brglez
obliko dežne kaplje.
Jaz pa pudinga v hribu.
Skrajnež bi rekel: žive oblike
na prehodu prehlajene zgodovine.
Identiteta je laž, ki trepeta
v strahu trenutka, probabiliteta.
Za prazen nič se je treba tolči do smrti.
Niels Bohr in hrošček pa vesta:
istovetnost je najmanj pričakovano
naključje istosvetnosti.
Zato je vsebina in poduk te pesmi
dejstvo,
da ima brglez, ki ga opazuje
puding v hribu,
v sončnem jutru obliko
dežne kaplje.

Elejska elegija

O tebi (ljubi hrošček) bi rad pel, kot poje
posteljina med viharnim čivkom.
Kogar se ni dotaknil Varanasi
in ne deli izkušnje z bambusom,
ta je na konju.
Naj gre na borzo.

Iz vode v elegijo (mesečino),
iz vina v asonanco.
Kako pogrešam prednike!
Kako pogrešam smisel za detajl!
In Parmenida, ki v Eleji vidi
le začetek morja. Nepremičen se bori
za pristnost biti, pa čeprav že čuti
veter v jetrih, votel kot prikazen.

Navijam zate, hrošček, vendar ljubim
tudi ptice,
in ko bom mrtev,
bom za spoznanje manj nevaren.

12

Vzorec radostne pesmi

Z razposajeno črno grundiramo ogledalo.
V odsev črne posvetimo z globoko temò.
Na koncu vranje črnine namestimo
senzor nezaupanja.
Kar počrni v ogljenem visokoenergijskem polju,
je črna želja Začetnika,
da bi serviral nastanek.
Kot da ni vseh stvari že sto in stokrat vsrkalo
najtemnejše črnilo depresije.

Preostanek črnega časa preplešemo,
objeti s črncem Leibnizem.
Na njegovi rami sedi hrošček.
Kaj skriva *vis viva*,
kaj skriva *vis viva*,
kaj skriva črna črnost,
vedno znova živa?

Lirični subjekt

Pesem je, nekdo jo izreka.
Nekdo, ki je nekoč izkusil svobodo
in se iz nje zakotalil kot pijani hrošč.
Ostal je prazna prihodnost,
iz trte izvit libertinski projekt
brez kritja.

Ampak to vztrajno, ostanatno
drhtenje ritma v pesmi
je pretresljivo.
Za lirični subjekt in za umetni otok
pred Dubajem.

Pesem je, nihče je ne izreka.
Sedanost je vedno preskočena
kolebnica,
na tej samomorilski točki
lahko govorec iz vljudnosti preide
v prvo osebo množine.

Da bi vedeli, kaj je voda,
moramo oljko posaditi
v puščavo.

14

Odsotnost hroščka

Ležernega sprehajalca
je igra jutranje svetlobe v zgodnjem aprilu
tako presenetila,
da se je zresnil na smrt.

Tesnoba

O smešna trpinčenost biti tu,
velika tesnoba je v pasu po prazničnih poticah.

Sinoči odkrita vzporedna resničnost
se suče po teoriji klasičnega modela.

Kaj pa je klasični model?
Gola Afrodita, ki leze iz morja Grkom v slinasti brk?
Lepota jabolka, ki že stoletja pada Newtonu na čelo?

O smešna želja biti tu še bolj, na polno –
kot samoupravljanje pri Beckettu
ali kegljanje z drobcenimi Petri Higgsi
v najdaljši popkovnici neba.

Vsak bozon je hrošček
in vsak hrošček je tako poln ljubezni,
da trese rože.

16

Darwin gre v jedilnico

Hrošček, znotraj mehek, zunaj trd,
noge pa členjene kot dereze
alpinistov pred pogubnim neurjem.

Je videl mamó? Na tleh v kopalnici,
z zlomljeno dušo? Kdo si je oddahnil
ob spoznanju, da ji ni pomoči?

Ves svet, tako lep za otroke,
ki se še niso rodili. (Pustimo
vnémar tiste, ki se ne bodo rodili
nikoli ali morda šele po zlomu večnosti.)

V Donecku ječijo opeke v praznih hišah
in malta med njimi in nič
v molekularnih vezeh apna in peska.

V primerjavi s kovčki, ki so odvrgli
mladoporočence in njihovo upanje spremenili
v vlažne pasate, je hrošček obetavno

bitje. Narava odbira brez zlatega
pribora.

Zavetrje

veter
veter sinička
veter v glavi ministrskega predsednika
veter ki vohuni za vetrom
veter pahljače

božja sapica iz ušes v usta
prepih prekopanih grobišč
maestral na odru *madame beetle*
burja ki nosi povampirjene komuniste

veter
spet veter
piš ki odnaša
in potem konec časa
zamrznjen v zrklu očeta
ki ga spodnaša infarkt